

Adrian Botez

NĂLUCIRILE ABATELUI BERNARDO

-cinci povestiri fantastice-

se dedică soției mele, Elena

NĂLUCIRILE ABATELUI BERNARDO

În erudita sa lucrare *“Lumea Nouă și Spiritul Creștin”*, abatele spaniol Bernardo Gaizca Mendieta y Savayo y Alcantara (explorator, predicator cu nădejdi de convertire a „*sălbaticilor*” incas, dar, în primul rând, conquistador, în numele Coroanei Spaniole) scria, pe la 1633 (o sută de ani după arderea pe rug, de către Francisco Pizarro, a ultimului împărat-*Sapa Inca* Atahualpa), aceste stranii fraze, aproape blasfematoare (unicele cuvinte scrise, despre ceva care plutește între real și irealitatea sacră – „*las niciolettes*”):

„Există, pe cursul superior al Amazonului, în plină junglă, un soi de plante incredibile, care plutesc la suprafață doar în zonele de maxim risc ale vârtejurilor apei, ca niște formațiuni-insule de lumină: deși aflate în bătaia soarelui și în mijlocul apelor, ele nu se sinchisesc nici de lumina soarelui și nici de puterea apelor vijelioase și rotitoare, pentru că ele par a avea o lumină proprie, ca niște snopi de fulgere (APARENT intermitente – de fapt, eu cred că era doar senzația ochilor mei obosiți!), care te fascinează. Oricât te-ai apropia de ele (dar este aproape imposibil să te apropii, la mai puțin de cinci stânjeni, din pricina volburilor de apă, care, parcă, le apără de ochii preacurioșilor!), nu vei putea să distingi vreun contur clar, vreo diferență clară, între petale, sepale, stamine,

dar nici între o floare și altă floare (par a fi adevărate întruchipări ale aseice Sfinte Treimi!): ele îți apar doar ca niște pete de lumină atât de intensă, încât aproape că te orbesc. Mie mi-a fost imposibil să stabilesc dacă sunt plante sau animale, dar, din pricina fixității luminii lor (chiar dacă avea aparențe de intermitență!), am decis să le numesc <<plante>>. Pentru că eu cunosc limba sălbaticilor celor goi, care locuiesc pe malurile Amazonului, i-am întrebat despre aceste creaturi plutitoare și atât de ciudate, ale Domnului. Întâi, s-au uluit, pentru că, spuneau ei, nu orișicine poate vedea <<las nicolletes>>. Numai cei care sunt, spuneau ei: <<cu ochi de zei>>! Apoi, plini, deodată, de un respect deosebit, față de mine, au îngenunchiat în fața mea. N-am mai reușit să scot nimic în plus, de la ei, despre aceste stranii arătări, numite, de mine, <<plante>>. Era evident că nici nu știau mai mult: erau, doar, cuprinși de o teroare sacră, la simpla evocare a numelui acestor năluciri acvatico-vegetale !”.

Niciodată, de la scrierea aceasta a abatelui Bernardo (și el, o personalitate cu totul bizară... – dar cu aproape superstițioasă frică de minciună!), nu s-a mai pomenit, în vreo lucrare științifică, despre aceste ciudățenii, pretinse <<flori-plante>>. Nimeni nu le-a mai văzut, nimeni n-a mai crezut în existența lor...Și, totuși, ele, „*las nicolletes*”, există, undeva, pe cursul superior al, cel puțin, Amazonului – dacă nu și în alte zone de risc divin, ale eternității apelor lumilor!

...Abatele Bernardo n-a mințit niciodată. Dușmanii lui cei mai înverșunați îl acuzau doar de frecvente năluciri.

***

“*IL POLLAIOLO*” – ELIBERATORUL ZBORURILOR

Abatele Bernardo Gaizca Mendieta y Savayo y Alcántara s-a născut la **Toledo** (în arabă: Tulaytulah; în iudeo-spaniolă: Toldoth; în mozarabă: Tolétho), capitala provinciei cu același nume și făcând parte din provincia autonomă **Castilla-La Mancha**. S-a născut, probabil, pe la 1561, adică atunci când Felipe al II-lea a mutat capitala Spaniei, de la Toledo la Madrid. A locuit și copilărit nu departe de râul Tajo – primul palat, nu departe de Puente de Alcántara. De atunci, din 1561, și Toledo, și familia nobilă, din care se trăgea abatele, precum și regii Spaniei - nu s-au mai oprit dintr-o melancolică și deplină decădere.

A fost făcut călugăr, din îndemnul familiei, încă de la 15 ani și, ajuns fiind la bătrânețe, Sfântul Scaun a decis (ciudată decizie, parcă luată în răspăr, față cu realitatea!) ca Bernardo să fie abate al mirificei mănăstiri franciscane San Juan de los Reyes (mănăstire bogată și liniștită; i-a avut drept ctitori pe legendarii regi catolici, Ferdinand al II-lea de Aragon și regina Isabella de Castilia și Leon). Nu se știe nimic precis despre moartea sa. Doar că, într-o dimineață a anului 1639 (abatele Bernardo trăise destul de mult și văzuse, cu priviri ascuțite și proaspete, minunat de mult și de multe, pentru acea vreme, însoțind, ca preot și cronicar, și două expediții pe Amazon, în Lumea Nouă), când un călugăr minorit a deschis ușa chiliei abatelui Bernardo, după ce bătuse în ea zadarnic, a văzut așternutul neatins, pe severul pat de fier, iar delicata fereastră a chiliei zbătându-se deschisă din canaturi. Un porumbel, uguind de zor, fâlfâia, aprig, din aripi, să-și țină echilibrul, pe minusculul ei pervaz.

Se știe că bunul abate Bernardo a călătorit mult. Urmare au fost două lucrări, închipuite ca jurnale de călătorie, dar cu aromă persistentă de cronici. Una dintre aceste două cărți este, însă, mai curând, o sumă de rapoarte către Sfântul Scaun de la Vatican – și este intitulată (cu un curaj care ține, mai curând, de excentricitate, dar și de un început de sfidare și revoltă eretică - nu de mirare, de altfel, în rândul acestui soi călugări, care se trag din Duhul atât de blândului, dar și veșnic neliniștitului, de dreptate căutător – adevăratului Sfânt Francisc!): “*Minuni care așteaptă beatificarea¹ și beatificări care așteaptă canonizarea²*”.

Iată ce scria abatele Bernardo, în cartea pomenită de noi în urmă (și apărută, probabil, în ultimii ani de existență pământească ai energicului abate-aventurier, erudit și scriitor), despre un lucru petrecut, cândva, la puțină vreme de la urcarea, în Sfântul Scaun, a Sfântului Părinte “*Papa Paulus Quintus, Episcopus Romanus*” (16 mai 1605–28 ianuarie 1621):

“*Era, pe acea vreme, în Florența, un hoț vestit și foarte ciudat. Numele adevărat i s-a uitat, dar porecla i-a rămas: **Il Pollaiolo** - Păsărarul. Dar nu pentru că prindea păsări, ci, dimpotrivă, pentru că le elibera din captivitate. Și, pentru a putea să le elibereze din toate coliviile orașului, învățase, cu multă iscusință, absolut toate trucurile spărgătorilor. Astfel,*

---

¹ - **A beatifica**: a trece o persoană în categoria **fericiților** bisericii romano-catolice, aflați pe o treaptă inferioară sfinților.

² - **A canoniza**: a trece o persoană decedată în rândul sfinților.

nu se afla palat, din Florența (dar și din alte cetăți italiene!), pe care Il Pollaiolo să nu-l fi prădat de colivii (orișicâte ar fi fost ele!), pentru a da drumul, înapoi spre văzduh, bietelor păsări captive. Nu-și cruța, pentru această nebunie blândă a sa, nici eforturi, nici chiar bani (...de unde va fi avut bani, acest sărac între săraci, nu știu a spune!) să-i mituiască pe unii paznici – și nu-i păsa de riscurile tot mai mari, care-l pândeau, din umbra palatelor bogate și teribil de trufașe, deci cu multe zburătoare întemnițate în coliviile de aur.

Dar Il Pollaiolo, hoțul cel mai curat din lume, și-a aflat destinul, destul de curând.

Chiar cu un an înainte de asasinarea soțului ei, regele Henric al IV-lea al Franței³ - Maria de Medici, fiica Marelui Duce de Toscana, Francesco de Medici, a venit, în desfătăță preumblare, vara, dimpreună cu soțul ei regal, în palatul temușilor Medici florentini. Dimpreună cu sodom de bagaje princiare și regale, Maria de Medici adusese și vreo câteva sute de colivii, cu păsări dintre cele mai frumos cântătoare și cu pene dintre cele mai pestriț colorate. Toate gloatele cetății le admirau și se minunau, cu gurile știrbe căscate larg...Într-aceeași noapte a venirii reginei Franței, Il Pollaiolo s-a pus strașnic pe treabă, astfel că, până dimineața, n-a mai rămas nicio pasăre în coliviile reginei, iar în zori, văzduhul Florenței era luminat nu atât de soare, cât de penajele paradisiace ale sutelor de păsări eliberate, dar, încă, năucite de neașteptata libertate.

Așa că, pe la ceasul amiezii, Il Pollaiolo deja fusese și prins, și judecat - pentru că toți florentinii știau că este singurul care putea să iște o asemenea nebunie, în mândra și atât de bine-chibzuita cetate Firenze.

Legat burduf, Il Pollaiolo își aștepta călăul (prea din pripă fiind, totuși, lucrurile acestei arestări și condamnări fulgerătoare! - pentru prima oară, în istoria execuțiilor, condamnatul urcase scările eșafodului, înaintea ucigașului oficial și legiuit al cetății!), pe eșafodul plasat în fața Palatului Uffizi, în locul numit La Loggia dei Lanzi, al cărei fost acoperiș, acum transformat în terasă, era necesar, pentru ca membrii sălbaticiei și arogantei familiei Medici să nu scape, cumva, vreunul dintre evenimentele sângeroase, ori mincinoase, din Piazza della Signoria⁴. Când a apărut, cu masca lui cea roșie, călăul, și a suit, cu pași

---

³ -Henric al IV-lea al Franței a fost asasinat în 1610 (după încoronarea Mariei de Medici ca regină a Franței, în timpul unei călătorii la Saint-Denis, este asasinat de François Ravailiac).

⁴ -Piazza della Signoria a fost creată în secolul al 13-lea și a devenit cea mai importantă piață din Florența, datorită faptului că se afla în apropiere de Palazzo Vecchio și Palatul Uffizi. Originile acestei piețe din Florența pot fi găsite în secolul al 13-lea, când zona respectivă se găsea în proprietatea familiei Uberti, cea mai puternică familie din oraș, la acea vreme. Familia Uberti sprijinea gruparea ghibelinilor (o facțiune pro-imperială), în vreme ce opozanții lor, familia Buondelmonti, îi sprijineau pe guelfi (facțiunea pro-papală). Cele două părți s-au luptat pentru control, timp de mai multe secole la rând., până când ghibelinii au avut întâietate. În 1266, după înfrângerea armatei imperial, în bătălia de la Benevento, guelfii i-au alungat pe membrii familiei Uberti și toate proprietățile lor au fost confiscate și distruse. Ca simbol al victoriei, rămășițele rezultate în urma distrugerilor nu au fost curățate pentru mai bine de un deceniu, după care locul a devenit a piață publică. Atât Palazzo Vecchio, cât și Galerile Uffizi, au fost construite tot pe fosta proprietate a familiei Uberti.

Construcția unui sediu al conducerii orașului a început la sfârșitul secolului al 13-lea. Terminat în 1322, a fost inițial cunoscut sub numele de Palazzo Popolo, dar mai târziu a fost rebotezat, cu numele de Palazzo Vecchio. Din secolul al 14-lea, politicienii florentini au început să se adreseze poporului, din balcoanele de la Palazzo Vecchio, ceea ce a făcut ca cetățenii Florenței să se adune în piață, pentru evenimentele importante din viața

moi și lenți, treptele eșafodului – gloatele adunate în fața eșafodului, în mod ciudat, nu au început să urle de bucurie, ci l-au întâmpinat, pe sinistrul găde, cu o ciudată și apăsătoare tăcere.

Călăul, după rânduiala cea veche, și-a încercat, întâi, cu luare-aminte, tăișul securii pentru decapitare și, cu ochi cercetători, a privit, apoi, spre Loggia, de unde regina Maria trebuia să dea semnul morții, în urma căruia tăișul securii s-ar fi prăbușit peste golașul grumaz al neajutoratului cel condamnat la pieire, de către legea oamenilor. Nu se considerase necesar să se mai citească, în public, actul cu acuzațiile aduse, de către cetatea Florenței, lui Il Pollaiolo, câtă vreme, în văzduhurile de cobalt, pluteau (încă răspândite-risipite parcă de vânturi, temătoare una de alta!), la vederea oricărui eventual nefericit cârtitor, sutele de mărturii, vii și împenante, luminat-colorate, precum îngerii - mărturii ale crimei de lezmajestate, făptuite de Păsărarul cel fără de nicio măsură ori rușine.

Dar ele, zburătoarele văzduhului, deveniseră, acum, mii și zeci, sute de mii – căci li se alăturaseră fostelor prizoniere, princiare și regale - nenumăratele alte păsări, cele salvate, din aurită întemnițare, de-a lungul anilor, de către bizarul hoț, Il Pollaiolo...!

Semnul de moarte fu dat, de mâna grațioasei regine, și tăișul începu să vâjâie spre gâtul alb al Păsărarului. Deodată, din văzduhuri s-au prăvălit, precum trăsnetul, mii și mii de pliscuri de păsări. Era năpustit, astfel, peste lumea amuțită, un vuiet asurzitor, ca de tunet. În Piazza della Signoria s-a făcut, într-o clipită, întuneric beznă. Pliscurile vâjâind, în căderea zburătoarelor, mii și sute de mii, străluceau și furnicau, precum niște fulgere mici - aprig-mișunătoare și amenințător-fâlfâitoare. Mici, dar grozav de rapid rozătoare de oțel, pentru că, chiar și în umbra nocturnă din Piazza della Signoria, se vedea cum tăișul securii călăului, care, o clipă mai înainte, strălucea ucigaș, cu firul de moarte îndreptat, nemilos, spre gâtul de pe butuc - scădea-scădea, acum, incredibil de repede, se micșora-împușina tăișul securii călăului, se tot micșora, tot mai neputincios, mâncat, electric, de pliscurile de oțel ale păsărilor... Ciuguleau oțelul, toate deodată, teribil de sistematic și repede, ca o ropotire de grindină celest-pedepsitoare... - ...până când, tot dintr-odată, zburătoarele s-au năpustit, înapoi, înspre ceruri, ca aspirate titanice și inspirate serafice, de o putere pe deasupra de fire. Își înțeleseseră libertatea - și-și marcase, printr-un gest sublim, înțelegerea libertății. Da, dintr-odată, cerul de deasupra cetății s-a limpezit, păsările nu s-au mai văzut. Norul care întunecase cetatea dispăruse. Li se auzeau sutelor de mii de zburătoare doar cântecele depărtate, cântece de triumf, de ciudată, nemaiauzită, asurzitoare bucurie...

Și, în lumina izbucnită, iarăși, ca o explozie cerească, peste cetate - au văzut, toți cei de față, că mascatul găde (tremurând din toate mădulele, de spaimă și rușine!) nu mai ținea, ridicat ridicol, în mâini - decât un băț dezgolit! Era coada fostei securi asasine. Și, în

---

politică a orașului. Multe statui se pot găsi în Loggia dei Lanzi, o galerie în aer liber ce datează din secolul al 14-lea și ce a fost construită, inițial, pentru a oferi protecție împotriva intemperiilor vremii, în timpul întâlnirilor și evenimentelor publice. În 1583, acoperișul de la Loggia a fost transformat într-o terasă, legată de Palatul Uffizi, ceea ce permitea membrilor familiei Medici să asiste la evenimentele și ceremoniile organizate în Piazza della Signoria.

acel ceas și în acele multe-înmulțite minute, peste piață și peste acoperișurile palatelor, s-a prăbușit o nouă stihie: glasul mulțimilor adunate, în Piazza della Signoria, care cereau, cu amenințare în voci (voci tot mai apropiate, ca tonalitate, de zborul feroce al păsărilor, cele eliberându-și Eliberatorul!) - cereau, impetuos, precum apele diluviului dumnezeiesc, viață și iertare, pentru Il Pollaiolo, Curatul Eliberator al Zborurilor Cerești...

Regina a înghițit în sec și, speriată, s-a îndurat...

Nimeni, de atunci, n-a mai îndrăznit să vorbească despre această minune, din cetatea Florenței. Acum, însă, după atâta vreme trecută, vin eu, abatele Bernardo Gaizca Mendieta y Savayo y Alcantara, ca martor ocular al celor petrecute, în cetatea Firenze, pe 24 ale lui iulie, anno Domini 1609 - și cer, cu înfrântă smerenie, cercetarea, de către Sfântul Scaun, a <<cazului Il Pollaiolo>>, caz al unui om demn de smerită minunare, pe care-l propun spre îndreptățită beatificare”.

...Nici atunci când a apărut cartea abatelui Bernardo, dar nici până în zilele noastre, nu s-a mai vorbit despre “cazul Il Pollaiolo”. O tăcere de moarte a fost poruncită, de la nivelul Sfântului Scaun. Cartea despre care facem aici vorbire, iscată dintr-alte năluciri ale abatelui Bernardo, a fost confiscată de Vatican.

...La noi pe masă a ajuns, dintr-o întâmplare mahnită și superbă, deopotrivă (în mod aproape miraculos!), un exemplar al acestei lucrări năpăstuite. Dar nu putem dezvălui amănunte, pentru că stăpânul și aducătorul cărții celei prigonite, a abatelui Bernardo (exemplar păstrat printr-o nouă minune, asemănătoare, oarecum, celei din cetatea Firenze, din *anno Domini* 1609!), acest om de mare curaj și bunătate încă supraviețuiește. Poate, când stăpânul și aducătorul cărții celei prigonite va pleca, în sfârșit, întru luminată și înaltă binecuvântare, la Domnul, vom putea mărturisii mai multe, despre un ôpus al minunilor călătoriei și al smeritelor răzvrătiri ale vieții.

***

ÎNTÂLNIREA ABATELUI CU MOARTEA

Scrie abatele Bernardo Gaizca Mendieta y Savayo y Alcantara, în ultima sa lucrare, prea puțin citită, deci destul de puțin prigonită de Sfântul Scaun - „**Întâmplări ciudate, la răscrucea dintre lumi**”:

„Călătoream prin Italia – singur cu Dumnezeu și cu gândurile mele. Nu sufeream alai după mine, ca să nu-mi tulbur rugăciunea și meditațiile.

Poposisem, primăvara devreme, într-un sat (vârsta mea înaintată nu-mi mai îngăduie a-i ține minte numele, acum), din binecuvântata provincie Emilia-Romagna⁵, din

---

⁵ - **Emilia-Romagna** este o regiune din nordul Italiei. Are aproape o formă de triunghi dreptunghic, fiind limitată de Marea Adriatică la Est, râul Po la nord și de Apenini la sud. Emilia Romagna este una dintre cele mai bogate regiuni italiene și este în general privită și ca una dintre cele mai frumoase, pentru a trăi în ea. Cel

nordul Italiei. La hanul unde trăsesem peste noapte, hangiul mi-a arătat mare cinstire, când a aflat cine sunt - dar, deîndată ce am coborât (din odaia de la primul cat, pe care mi-o dăduse spre odihnă), să-i cer a-mi face foc (pentru că vremea, noaptea, pe aici, este nefiresc de rece, aproape înghețată) - am observat că are ceva pe suflet. Și chiar așa s-a dovedit a fi. Îndată ce i-am spus ce doream, el s-a și aplecat spre mine, cu o șoptă răgușită, și mi-a cerut îngăduință să-mi vorbească despre ceva tainic. Am întrebat dacă acel lucru nu suferă, cumva, amânare - și răspunsul său, scurt, a fost că nu.

Era vorba despre salvarea unui suflet, care se pregătea de marea călătorie. Hangiul, om de inimă, se pare - găzduise, în ziua care trecuse, pe un biet pribeag, extrem de istovit și cu aparență de cerșetor – iar acestuia, spre seară, i se făcuse tare rău. Trăgea să moară - și l-a implorat pe hangiu să-i aducă, în cămăruța umilă, unde fusese îngăduit, un preot, să se spovedească și să primească, de va fi aflat vrednic, și corpul Lui Crist. Am întrebat unde este omul - iar hangiul m-a și condus, degrabă, cu un felinar, într-o cămăruță nenorocită și întunecoasă, din spatele hanului. Mi-a lăsat felinarul și mi-a spus că el se duce să facă focul în camera mea.

M-am apropiat de un pat, ascuns, parcă, într-un colț al odăii. Acolo zăcea, acoperit cu o zdreanță nenorocită, un om - după toate semnele, în vârstă, dar nu atât de bătrân, cât, mai degrabă, îmbătrânit de mizerie și de o istovire cumplită. Mâinile i se lungiseră, nefiresc de mult, ca niște gheare iscoditoare, peste zdreanța cu care era acoperit, și degetele fremătau, din timp în timp, de parcă ar fi căutat ceva, fără de răgaz ori de liniște. Când mi-a deslușit chipul, în clarobscurul din odaie, și sub lumina felinarului – și când i-am spus și cine sunt, doi ochi enormi s-au luminat, în desişul unei bărbi albe - atât de lungă, încât părea fantastică, revărsată din pat, până pe podele. Cu glas slab și tremurător, m-a întrebat dacă-i îngădui să-și spună încercările și ticăloșiile vieții, așa cum știa el mai bine. I-am răspuns afirmativ, și m-am așezat pe marginea patului, pregătit, cu o palmă sprijinită de bărbie, să-i ascult destăinuirile.

A început șovăielnic, dar, pe măsură ce povestea, ochii i se măreau și mai mult, dacă cineva își poate închipui așa ceva, despre niște ochi aproape fără de margini, cu pupile reverberate cosmic, precum lacurile severe și extatice din Alpi – iar vorba îi devenea tot mai puternică și mai fermă, dar nu lipsită de intonațiile stranii, ale bolnavilor de friguri.

Spre oarece mirare a mea, omul îmi spuse că era fiul cel mic al unui vestit conte, din Ferrara. Fratele lui mai mare, însă, după ce tatăl lor murise, îl alungase din castelul părintesc – și, de atunci, devenise o adevărată minge a destinului. I se întâmplaseră atât de multe, într-o viață de aproape 60 de ani, încât nici el, măcar, nu mai dădea importanță evenimentelor pestrice, țesute de un destin înflăcărat - un destin în plin delir imaginativ.

---

mai important oraș este Bologna, un centru istoric, cultural și de distracție de importanță națională. Alte orașe importante sunt Parma, Piacenza, Reggio nell'Emilia, Modena, Rimini, Ferrara, Forlì și Ravenna.

Am convenit, în sinea mea, că timpul scăpat din hățuri și supus fanteziilor sorții nu reprezintă mare lucru, dacă-l scoți din câteva matrici fundamentale, cum ar fi nașterea, iubirea, crima, ori propria-ți moarte.

Iubise. Iubise mult și amestecat, cum orice tânăr sănătos și neliniștit. Și ucisese, de câteva ori, când sângele aprins vădise văpăi neașteptate și jocul cuțitelor se înțețise, prin crâșme, odată cu fierberea sângelui. Dar dacă de crime se căia (cel puțin așa mi-a dat senzația vagă), de iubirile cele multe nu-și mai amintea aproape deloc. Așa că și-a dat seama (zicea el): de fapt, fusese vorba mai curând de vocea imperativă a instinctului de conservare și de expresia nemulțumirilor sale, decât de adevărate și înmulțite iubiri. De aceea, plictisit de povara nesuferită a tot mai aglomeratelor și ilizibilelor evenimente ale vieții sale și bântuit de gândul sinuciderii, s-a îndreptat spre pustietăți, înspre apele învolburate ale râului Po. Era ziua, după-amiază. De pe malul apei, însă, și-a îndreptat ochii către câmpia, de un verde incredibil, linsă de undele râului. Și, abia atunci, a luat aminte la ce se întâmpla, cu adevărat, înfara sa. Pe cer treceau nori, în turme dese – iar umbrele lor se răsfrângeau pe pământ și peste ape, ca-ntr-un joc tainic al luminii și îmbeznării. Deodată, această migrație aleatorie a norilor încetă. Din fiecare umbră pământască, a fiecărui nor târât, hăt, pe cer - tânărul de atunci văzu cum se întrupează, aici, pe glia romagnolă, câte o lumină intensă, precum un fulger. Apoi, fiecare lumină orbitoare de fulger se potolea și se modela, într-un corp scânteietor de înger. Sute de îngeri luminoși împânzeau, astfel, în acel ceas mistic, pământul pajiștii care străjuia apele râului Po. Dar, ciudat, de cum se conturau pe pajiște, fiecare în parte și toți îngerii la un loc se aranjau ca niște piese de șah înfocate, cabalistic dispuse, pe o tablă uriașă, verde-ntunecată.

Îngerii, foarte curând, se îndreptară unul spre celălalt, radial, și, mai întâi, formară o horă de văpăi. Apoi, în ritmul și cu forma horei păstrată, se îndreptară către copacii dumbrăvii, care înconjură, extrem de răbdătoare și îngăduitoare, dindeparte, atât apele râului, cât și pajiștea de un verde-smaraldin. Și tânărul îi auzi pe îngeri invocând ceva sau pe cineva – el nu înțelesese bine, pentru că vorbele îngerilor erau mai curând o dulce cântare, decât o clară articulare de vorbe. Invocația angelică își făcu efectul, însă, pentru că, de sub coaja celui mai înalt ulm al dumbrăvii, ieși, întâi ca un abur molatic, apoi, tot mai bine și clar vădindu-i-se mădularele și chipul - o femeie cu pletele albe, revărsate peste umeri și ajungându-i până la călcâie. Nu părea să fie foarte bătrână, dar chipul ei împietrit era, parcă, sculptat în marmură. Și, deși împietrirea chipului ei îi stârnea fiori tânărului, totuși, își revelă faptul că trăsăturile feței femeii erau de o frumusețe stranie, unică în lume.

Tânărul de atunci, chiar dacă nu înțelegea descântecul îngerilor, pricepu că femeia cea cu păr alb și chip răpitor era moartea.

Și, de cum pricepu acest lucru, se îndrăgosti de acea arătare cumplită și vrăjită, așa cum nu-și închipuise el, vreodată, că ar fi fiind dragostea. Se zbăteau, ca de o furtună cumplită, corzile întinse a cântec mut ale sufletului său - îl dureau corzile sufletului, ca de

o boală fără de leac și-i părea, totul, atât de sufocant important, încât strunele inimii mai să i se rupă, într-un ultim acord, tragic și maiestuos!

...Moartea cea fermecătoare dansa, cu o frenezie barbară, de multă vreme, de secole, parcă, în mijlocul horei îngerilor-flăcării, și, abia într-un târziu, se păru că-l observă, și ea, la rândul ei, pe îndrăgostitul tânăr. Când băgă de seamă tânărul că a fost luat în seamă, moartea îi făcu un semn tainic, un semn care însemna să se azvârle, și el, în văpăile horei, fără nicio amânare ori urmă de cugetare. Dar, în aceeași clipă în care tânărul se avântă spre miezul de horă, toți îngerii de lumină se făcură, din nou, lumini violente de flăcări și fulgere, iar deasupra lor și a lumii, moartea deveni o flacără atât de înaltă și izbucnit-pătimașă, încât pajiște, dumbrabă și ape – explodară, toate, într-un incendiu cosmic, grandios la culme - la culme cumplit!

Prima mișcare a tânărului a fost s-o ia la sănătoasa, unde i-or vedea ochii, ca să nu fie pârjolit de limbile de foc ale incendiului iscat - dar, dintr-odată, se opri: în mijlocul flăcărilor nimic nu ardea, ci se lumina și-și înălța văpaia, amețitor, înspre ceruri! Văzu, cu ochii lui, zeci și sute de cerbi și de ciute, zeci de lei, tigri, mii de fiare și de lighioane, dansându-și umbre de lumină tot mai înalte și mai grațioase...La fel de zvelt baletau și copacii, parcă înviați, precum șerpui de foc, ai dumbrăvii de ulmi. Era un adevărat balet al focului, întins peste întreg pământul și suit cu totul în ceruri – dar flăcărilor baletului nu ardeau, ci luminau, pământ și cer, deopotrivă, cu flăcări grațioase și aproape reci - pietrificată lumină, de atâta înaltă maiestate.

Dansatoarea primă și cea mai extatică și frenetică era moartea, firește! Albă, fascinant de albă, părea a fi un uriaș inorog în flăcări. În fruntea ei, în fruntea miraculosului inorog, chiar deasupra cornului celui alb, tot mai acuzat și, parcă, tot mai fără de sfârșit (crescut și mărit-împins, agresiv, în spații, cu fiecă clipă!) - fulgera, de-și lua ochii, un smarald uriaș, de dimensiuni cum nici cea mai incredibilă nestemată a Golcondei⁶ nu ar fi putut visa, măcar, să aibă ori să ajungă a dezvoltării!

Tânărul se azvârli, cu trup și suflet, ca-ntr-o adevărată explozie a ființei lui, la pieptul iubitei celei imposibil de frumoase, cu plete-albe-de-flăcări, luminând oceanele universului tot. Și iubita sa funerară îl sărută atât de pătimaș și de adânc în suflet, atât de afund îi sorbi sufletul, ca-ntr-o ritmică tălăzuire uriașă - încât pe cer se arătară, dintr-odată, toți aștrii văzduhului și Empireului⁷, deodată – și aștrii văzduhului și Empireului

---

⁶ - **GOLCONDA**, vechi oraș și fortăreață în sudul Indiei Centrale (Andhra Pradesh), la c. 9 km de Hyderābād. Capitală (1512-1687) a vechiului regat condus de dinastia Kutb Șah, unul dintre cele cinci regate musulmane din Deccan. Cucerit de Aurangzeb (1687-1688) și anexat Imperiului Marilor Moguli. Celebru datorită diamantelor ce se aflau în regiune.

⁷ - **EMPIRÉU** s. n. **1.** (În mitologia greco-romană) Partea cea mai de sus a bolții cerești, unde își aveau lăcașul zeii; reședința zeilor. **2.** (În Evul Mediu; în teologia creștină) Al șaptelea cer, lăcașul lui Dumnezeu și al sufletelor celor mântuiți.

prinseră să se rotească, în marea fluide ale acestui sărut fără de capăt, până ce bietul tânăr își pierdu cunoștința...

...Leșinat a stat nu se știe câtă vreme. Vor fi trecut zile și nopți, poate veacuri multe. Nu știa, și nici nu era nimeni, în acele pustietăți, care să-i spună cât și cum zăcuse. S-a trezit din leșin, și s-a târât până la apele râului Po, să încerce a se răcori și a-și limpezi gând, dintre cețurile minții vlăguite. În oglinzile apei, însă, nu se mai recunosc: îl privea, din tremurul undelor, un chip de moșneag, albit de vremuri vechi și slăbit de orice putere. O umbră de lumină albă, însă, îl însoțea și-l străbătea, tovarășă – iscându-se, astfel, în fînța lui, ca un balaur cu două capete, unul de lebădă și unul de șarpe - ...umbra îl încolăcea, îl străpungea și-l îngâna, în oglinzile apei, de parcă acolo, în oglinda miraculoasă, ar fi fost întâlniți, de către puteri diavolești, doi copii, jucăuși și cruzi, care se ascundeau unul după altul, unul prin altul, pentru o făptuire cumplit de simplă - legică, barbară, tainică și ucigașă, precum sunt toate făptuirile lumii...

...Nu știe cum a ajuns la han. Doar acum, când eu îmi aplecasem, cu totul nesperat, chipul peste zdrențele patului său, își dădea seama că este, încă, pe această lume, cu trupul...”

Și ce urmează scris, în cartea abatelui, este atât de uluitor și de straniu, încât nu îndrăznim a cita, ci doar ne străduim a sugera, totul (printr-o tălmăcire voit aproximativă, din spaniola arhaică a textului), prin cuvinte cât mai palide și mai cuviincioase:

În timp ce, tot mai scormonitor și mai ațâțat suna vocea bătrânului dintre zdrențele patului, abatele zări, însă, ca prin ceață, cum se ițea (iscat dintre cărnurile bătrâne și fleșcăite, fără de vlagă, ale celui din pat - iscat dintre straietele flenduroase ale străinului zăcând în pat) un fum fierbinte, arzător de fierbinte, care se alungea, lunecos și criminal, spre pieptul și spre chipul omului bisericii – și fumul alcătuia, uluitor de repede și periculos (în valuri și-n vârtejuri năvalnice, de foc, precum veninul de viperă, prelins spre pieptul și spre chipul și ochii abatelui), întruchiparea unui alt trup de om, albicios și fosforescent – un trup ieșit, cu sfruntare brutală, din primul, dar complet îngemănat cu primul. Acest al doilea trup era iscat și ieșit din corpul bătrânului („iscându-se, astfel, în fînța lui, ca un balaur cu două capete, unul de lebădă și unul de șarpe”) și se desfășura amețitor, precum se desfășoară umbra din trup - ...acest al doilea corp, iscat din primul, era un corp de femeie, însă: cu sâni imenși, ispititori, obsceni până la teroare... – ...un trup cu zvârcoliri de patimă pârjolitoare, de arșiță pustiitoare. Parcă din pieptul bătrânului, cel cu dublă întruchipare, de moșneag și de sirenă ispititoare, ieșeau, acum, nu vorbe - ci sunete pure – tot mai multe și mai asurzitoare sunete dogoritoare, descântând-disparate, ba ciripitoare, ba parcă gemând-muginde, amețitoare și ucigașe sunete... Și erau sunete ale cântecului unei alte lumi, o lume de pojar inefabil - misterioase și fascinante sunete-vâlvățai, care începură să-l încolăcească, pe bunul abate, cu șerpuirile lor de sirene cețoase, înălbite de începuturile cele bătrâne și scorțoșat-dogorite-ale lumii...Limbi de foc turbate, roșii și albe - îngânări ciudate, tot mai ascuțit-șuierătoare, începură să se înalțe, începură să-i lingă fața abatelui, cu tumorile și leprele tăciunoase ale unei boli febrile, de nelecuit și întru totul înrobitoare, prin fascinație...

Abatele abia avu vreme să se smulgă pe ușă, cu veșmintele smucite într-o dezordine indecentă și de coșmar. În urma lui, se auzi hohotul triumfător al morții...Și iată cum își termină bunul abate ciudata și obsedanta lui povestire:

„Limbi de flăcări îmi interziseră, deodată, calea spre ușa hanului – dar, cu ultima disperare, m-am smuls lor și m-am azvârlit în ucigașa beznă...Pe laturile straiului meu negru, flăcările dogoritoare fâlfâiau avântate, parcă-mi crescuseră aripi de aur. M-am azvârlit, cu avântul deznădejdiei, de pe un dâmb de umbră și de prundiș, din coasta hanului, rostogolindu-mă amarnic de repede, până ce am avut impresia că, în rotația mea, devenisem un uriaș fus învârtit nebunește, sfârâind de foc, fumegând și luminând lumea, până în zări și dincolo de zări, în lumile îngerilor văzduhului. Tot rostogolind, deodată cu mine, roata de foc a straielor mele, am ajuns jos, în iarba răcoroasă, de la poalele dâmbului. Am leșinat acolo, în iarba înaltă - am simțit, în nări, miros grețos, de fum acrit și stătut... - ...și nu mai știu nimic din ce s-a petrecut, în ceasurile următoare, cu adevărat.

...Hanul a ars din temelii, se zice, timp de aproape o săptămână încheiată. Pe mine m-au aflat, la răscruce de drumuri, mai mult mort decât viu, niște țărani. Când, mai târziu, i-am întrebat în ce fel și-n ce hal m-au aflat, s-au codit a-mi zice multe. Abia după vreun ceas de flecăreală încordată (din partea mea), despre cu totul alte lucruri decât ciudata și terifianta mea întâmplare - unul dintre ei, mult mai tânăr decât tovarășii lui de drum și cu ochi imenși, s-a întors cu fața spre mine, m-a privit drept în crucea ochilor și mi-a spus, sacadat, ca-n delir, dar făcându-mi, viclean și dulce, cu ochiul, precum ispititorul - că, în chiar momentul care a precedat aflarea trupului meu, de către țărani, la răscrucea de drumuri - prin ceața deasă a unei dumbrăvi de pe coastă, s-a văzut un inorog în flăcări, gata să se topească printre faldurile văzduhurilor invizibile. Și-n fruntea inorogului, ardea, cu vâpăi reci și atotcotropitoare, un smarald uriaș...

Țăranii ceilalți s-au grăbit să-i astupe tinerelei gura, cu palma, și să-mi ceară, umil, iertăciune (mai să dea în genunchi!), pentru vorbirea în dodii a tovarășului lor celui mai tânăr și mai smintit.

...De atunci, de la acea întâmplare cu moșneagul cel fantast și bizar, balaur cu două capete și cu două trupuri într-unul, și de la vorbele cele pripite și enigmatice ale unui tânăr țăran cu mințile tulburate – au trecut tare mulți ani. Dar, tot mai des, de la o vreme încoace, am impresia că aș putea, în oricare ceas, să mă transform într-un abur alb și învâpăiat de inorog, iar cutele frunții mele se strâng, cu durere perfidă, tot mai des și tot mai dur și mai pietros-lunecos: deasupra ochilor, în crucea frunții, mi se învâlburează, tot mai des, o ceață de lumină verzuie și rece, de parc-aș avea, pe frunte, un uriaș smarald...”.

***

ABATELE, SCHIVNICUL ȘI DIAVOLUL

În cartea sa “*Minuni care așteaptă beatificarea și beatificări care așteaptă canonizarea*”, despre care, deja, am vorbit (carte scrisă de-a lungul unei vieți întregi, de peregrinări și observări adânci a firii umane, dar apărută abia prin 1638 sau 1639, se pare) – nobilul abate Bernardo Gaizca Mendieta y Savayo y Alcántara scria așa, într-un rând (foarte aproape de finalul cărții sale celei ponegrite, năpăstuite și prigonite):

„Drumețul care se avântă prin munții Abruzzi⁸, riscă ori să fie victimă a tâlharilor (cei mai mulți, ajunși <<ladrones>>, cum le zic localnicii, din pricina sărăciei, piaza cea rea, care roade necruțătoare, ca o ciură, Italia de Mijloc și de Sud), sau victima nălucirilor mistice. M-am închinat, și eu, cu luciditatea înfrântă, la biserica marelui castel spaniol, din orașelul L'Aquila.

Pe vremea papei Celestin al V-lea⁹, orașul L'Aquila¹⁰ (fiind construit pe locul unui lac secat, de parcă oamenii orașului ar fi voit să caute, cu orișice preț, sub glie, chiar și cu prețul revelației ultime, originile apelor de la-nceputurile lumii, spre a înțelege mai limpede cerul - a devenit unul dintre cele mai cutremurate pământuri ale Italiei!) a fost dăruit cu două lucruri de luat în seamă: întâi, cu o frumoasă și tristă biserică - apoi, cu o sărbătoare paradoxală - <<La Perdonanza Celestiniana>> – <<Iertarea Celestină>> (care trebuia să însemne smerenie întru curăția paradisiacă, dar trezește, mai curând, în oameni, dezmățul). Multă trufie și pompă deșarte, nicio credință care să înalțe ochii spre cerul de aici - un cer atât de intens albastru, încât, fără să vrei, privindu-l numai, cazii în genunchi, dacă nu ești împietrit.

---

⁸ - **Abruzzi** sunt munți în centrul Italiei, în lanțul Apeninilor. Altitudinea maximă 2 914 m (vârful Corno, în masivul Gran Sasso d'Italia). Sînt constituiți din calcare și au numeroase forme carstice.

⁹ - **Papa Celestin al V-lea**, pe numele laic **Pietro Angelerio** (n. 1215 – d. 19 mai 1296), a fost un papă al Romei. Este notabil pentru faptul că - făcând abstracție de papii din timpurile tulburi ale Schismei apusene - a fost ultimul suveran pontif, până la Benedict al XVI-lea, care a renunțat la funcția de conducător al Bisericii Catolice.

¹⁰ - **L'Aquila** este capitala regiunii Abruzzo și al provinciei L'Aquila, din centrul Italiei, așezat în valea largă al râului Aterno, în munții Abruzzi.

Munți exasperați întru înalt, catifelele râului Aterno, neliniștile vălurite mistic ale mării Adriatice – dar, mai cu seamă, cer tragic. În rest, tâlhari sălbatici, înțepenți în cruzime (modul savant și, firește, sofistic, de a rezolva problemele cerului de aici) - și preoți și călugări, tălăzuiți de întrebări fără de răspuns, împotriva cerului, și de răspunsuri fără de urmări, întru dezvăluirea afundurilor de cer și iluminatelor valuri de mare - amândouă cetele umane, deopotrivă hoinărind prin pustiul conștiinței.

Am ales să mă înfund, singur ca de obicei, în munți. Este singurul fel de a te împotrivi, eficient, sofismelor ipocrite și deznădăjduite ale lumii căzute. Și de a continua să-ți visezi, cu fiecare stâncă urcată, nădejdea.

Se vestea, printre <<contadini>>, cum își zic, pe aici, țărani, că, într-o grotă a muntelui, s-ar afla paradisul de bezne al unui anahoret tare bătrân. Era mai bătrân (grăiau ei în dodii) decât timpul. Nu ieșise de acolo, din munți și din peșteră, niciodată, de când se știau ei și moșii lor, pe pământ - parcă de la nașterea lumii încoace. Și spuneau, pe la mesele cinei, că sihastrul ar fi fost atât de aproape de îngeri, încât mulți îl vedeau, înspre amurg, zburând fără de aripi, precum o ceață cu chip, prin luminile aerului mătășos. Și, tocmai de aceea, de câteva săptămâni era, din nou, bolnav de moarte și scârbit de lumea asta. Se spunea că zace în peștera lui, înconjurat de arhangheli, de serafi și heruvi, și de duioșia brutală a morții.

Am suit mult, printre umbre de copaci și am ajuns acolo unde nu rezistau la lumină decât jnepenii. Cât am umblat printre arbori, mereu mi se părea că sunt urmărit, furișat, de fiare umane rătăcite, setoase de sânge și de Dumnezeu, dar neajutorate, șovăielnice. Am călcat și urcat stânci întunecate, ca de pe lună. Și am ajuns în dreptul intrării unei grote.

Nu greșisem mult, în păreri și năluciri simțurilor mele. Înaintea mea ajunseseră, la bătrânul schivnic, patru drumeți, care deja tăiaseră, cu umerii, întunericul de la intrarea peșterii – scufundându-se, ca în moarte, în tăcerile adâncului ei.

Pășind, și eu, dincolo de iluzie, am intrat în beznă. Întâi nu vedeam nimic, și-mi tot frământam degetele transpirate și palmele supraîncălzite - apoi începu să joace, în întuneric, lumina prepuielnică a unui foc adânc, de fund al unui abis revelator. La lumina flăcărilor lui întrebătoare, am zărit chipul pustnicului, care, cu adevărat, zăcea, întins pe o coastă, în partea cealaltă a focului.

Era, după câte puteam să-mi dau seama, un om înalt, dacă s-ar fi îndurat să se ridice în picioare. Extrem de slab, cu o barbă albă și nefiresc, incredibil de lungă, înprejurul lui răsfirată, precum o băltoacă albă, care lumina orișice beznă, fără să mai fie nevoie de jarurile lemnului ars. Presupunând că n-ar fi luminat barba fantastic, de poveste - atunci ar fi fulgerat, în mod sigur, orișice întuneric, cu ochii lui albaștri, enormi. Atât de larg deschiși, dilatați spre uimire mâhnită, de parcă așteptau, în cuprinsul lor (scăpărând ferm și sever!), să se verse, dinafară într-înșii (nu conta când, ci înfăptuirea în sine!), toate răzgândirile și amânările lumii, spre izbăvirea întru siguranță.

Vizitatorii care ajunseseră la pustnic înaintea mea nu mai erau, acum, învăluiți în mantii, ci-și desfăcuseră chipurile, larg, desăvârșit, spre cercetarea ochilor schivnicului. Erau patru. Trei stăteau împreună, găvozdiți unu-ntr-altul, ca trei vite speriate de urletele tot mai apropiate ale lupului - iar al patrulea era singur, stingher.

Firește, nu îndrăzniseră să înainteze toți deodată, nici măcar cei trei, care se vedea că sunt legați prin sânge - ci-l lăsaseră pe cel dintâi dintre ei trei să se târască în genunchi, până la marginea focului. De partea cealaltă a dansului luminii se aflau ochii cei imens deschiși ai cercetării, sau ai unui vis adevărat, bolnav și înfrigurat. Drumetul mișcat spre limita luminii era, de fapt, o tânără fată.

-Preasfințite, îndură-te și binecuvântează! – se auzi, din pământ, glasul ei melodios și sfios. Am venit, aici, tocmai din Friuli, cu un frate al meu, oștean de vază, și cu sora noastră, întoarsă din tristețea mănăstirii. Sunt fiica ducelui...

-Știi cine ești și sunteți toți. Te du acasă și mărită-te, cu grabă. Cel hărăzit ție te așteaptă.

-Dar părinții mei nu-l vor...că-i sărac și nu-i nobil...

-Dacă vrei să împlinești două vieți, du-te chiar acum și fă ce trebuie, în acest ceas. Nu pot părinții din lumea asta, de azi, să schimbe crugurile stelelor, dar pot, în schimb, clipa de fericire s-o dea otrăvii. Faci cum îți zic – și va fi mai bine, cu o lumină, în lume - ...și bătrânul își opri brusc grăirea, de parcă vorbele lui ar fi trecut, dintr-odată, în alt loc și-n alt timp, ca dintr-o odaie într-alta.

Nemaiauzind vorba schivnicului, fata se trase, tot în genunchi (dar, parcă, mai umilită de cum venise...), înafara bății flăcărilor. În felul acesta, lăsă loc pasului trufaș al fratelui ei, care nu îngenunchease, ci mergea, ca spre o redută deja cucerită de soldații lui.

-Eu, părinte... - își drese vocea, cu evident efort de îndulcire falsă, tânărul.

...Ieși afară din peșteră, golane! – se auzi, deodată, în mod cu totul neașteptat, glasul tunător (cât să prăbușească pereții grotei peste cei de față!), al celui ce părea că-și stinsese toate puterile, în vorbele cele dinainte, grăite pentru fata cea mare a ducelui. Aerul peșterii de bezne se despărțea și se-nmulțea, în triumphiuri tot mai ascuțite și, parcă, tot mai luminos-arzătoare, zbătute amarnic, precum faldurii unei mări, și reverberate la infinit.

...Se auziră niște lipăituri sfioase, scrâșniri surde și mărunte dărâmări de pietriș - iar cel trufaș dispăru, precum o felină mică și jigărită, în beznă (într-o parte ori alta a locului), copleșit, ca de un ordin de general celest, de glasul schivnicului. Gândeam că, afară, își va regăsi sora mai mare (a cărei mișcare spre ieșirea din peșteră n-o auzisem). Ori, poate că nu.

...Fata cea mică, rămasă singură, față în față, cu flăcărilor trosnitoare ale focului, poate din pricina fricii, căzu, și ea, în genunchi, târându-se, după pilda soră-sii, până la marginile suportabile ale luminii:

-Preasfinte, eu aș vrea să știu dacă mă voi mărita cu fiul...

Nu se auzi decât trosnetul înăbușit și continuu al focului. Fata își făcu, iarăși, curaj:

-...Cu fiul contelui... - și vocea i se frânse, iarăși.

Niciun răspuns, din partea de dincolo de foc. Nedumerită și înfricoșată, fata tăcu frânt și se ghemui în propria-i tăcere.

...Așa se scurse aproape un sfert de ceas. Poate. Eu stăteam în picioare, rezemat de o stâncă. În cele din urmă, frângându-și mâinile și mușcându-și buzele până la sânge, fata se ridică, umilită, și se întoarse să plece. Atunci auzi, de dincolo de luminile focului:

-Străduiește-te și fii mai bună. Dar știu că e zadarnică fie și încercarea, pentru cei slabi și fără de vlagă hotărârii... - ...și fata se întoarse și se pierdu, de tot, în beznă.

Nu știu, poate că a aflat, în cele din urmă, intrarea peșterii.

...Al patrulea hoinar venit și oprit aici, în peșteră, ieși de dincolo de umbra singurătății sale. În genunchi, parcă vorbind cu sine, zise, cu tristețe:

-Am venit să văd dacă e adevărat că vezi. Am venit să întreb nu despre mine, ci despre lumea asta, preasfințite. Dar văd că tu vezi numai ceea ce toți văd, și te interesezi mai curând de fleacuri, de zadarurile clipei, decât de veșnicie...

- Pleacă, Satană – se auzi, blajin, glasul schivnicului. Nu ești venit prima dată, și nici pentru ultima. Dar îți repet, doar ca să nu crezi, vreodată, în izbânda ta (deci, să nu sângeri mai mult decât trebuie) – și, astfel, să te gândești la înfrângerea ta și, poate, prin înfrângere, la mântuire: nu există vecie, ci există clipa. Nu există sfinți și nici ceruri, dacă nu există oameni. Iar tu nu vei birui, pentru că privești prea departe, ca să poți vedea ceva. Ești, diavole, prea savant, pentru a putea fi înțelept. De aceea pierzi mereu – de aceea se tot lungeste lumea asta ca orbire, de aceea viața este gătită de melancoliile tale, cu care te mândrești, Satano, în loc să le vindeci...iar învierea întârzie, cu fiecare amânare, cu fiecare șovăială, poleită cu aureola vană a gândului...

...Eu n-am mai zăbovit. Ce nu înțelesesem cu ochii și mintea, simțisem, cu lumina cea mare: inima.

Ieșit din grotă, umblând și revenind în lumea zadarului și larmei fără de minte și folos, am auzit, după mulți ani, că fata cea mare a ducelui din Friuli, măritată cu un meșteșugar din Pescara, era, de către oamenii săraci, cea mai iubită și respectată dintre femeile provinciei. Iar copiii ei cei trei o însoțeau, din colibă în colibă, întru luminarea vieților oamenilor sărmani, fie și cu o scânteiere a focului celui mai înalt - focul milei lui Crist. Fratele ei fusese ucis, într-o încăierare pentru muieri, dintr-o tavernă. Iar sora ei mai mică se întorsese în mănăstire, devenind, cu timpul, maica superioară a mănăstirii cu pricina. ...Nu l-am mai văzut, de atunci, pe schivnic, și nici nu i-am mai întreat, pe oamenii Abruzzilor, despre el. Când mă întorc, uneori, în Italia, rememorând locurile tâlcurilor vieții mele - prefer să privesc cerul de deasupra munților, ori pe cel răsfrânt și adâncit, fratern, în apele râului Aterno, sau în cele, încă mai mistice, ale Adriaticii. Pretutindeni, însă, aud plânsul diavolului.”

ABATELE ȘI IMAGINEA DIN OGLINDĂ

Am citit, apoi am răsfoit, de mai multe ori, prin ungherele ei cele mai întunecate și enigmatice, una dintre cărțile abatelui Bernardo Gaizca Mendieta y Savayo y Alcántara - „**Întâmplări ciudate, la răscrucea dintre lumi**” - considerată a fi ultima sa lucrare, din această viață. Și iată ce am aflat scris, pe la mijlocul ei (trăiesc cu impresia, tot mai pronunțată, de fiecare dată când re-deschid cartea, că abatele, sau altcineva, la fel de exasperat și scârbit, a smuls, dintre coperti, mai multe file...există, în multe locuri din carte, motive de bănuială că pagini întregi au suportat nu doar efectul mâniilor exasperate, ci chiar stihia focului, căci se văd, peste vaste părți ale textului, umbre adânci, ca de peșteră afumată – se simt, peste tot, în lucrarea abatelui, ca-ntr-o sufocare, adâncite, până la abis, lipsuri - și se simte, fără nicio îndoială, în nări, mirosul dulceag și respingător al fumului, acrit de vreme):

„(...)Mi-am pierdut încrederea în tot mai multe dintre nălucirile lumii acesteia. Sunt tot mai exasperat că mi s-a dat greaua misiune, de către Creator, să trăiesc, în acest deșert al arățărilor vane.

...Într-o dimineață toledană (n-am la știință care anume dimineață, și din care sens al âcelor ceasornicului, dimineață!), pe când părea (în amintirile mele de chilie) că țineam în mână (cu vaga intenție de a o folosi, cândva, la un eventual și foarte incert viitor bărbierit) o oglindă rotundă, precum o lentilă de lupă – subit, luciul oglinzii mi-a explodat în obraz și în ochi - în milioane de cioburi orbitoare, precum fața unui lac imens, agresat de o cosmică furtună, cu totul aberantă, năpraznică – și, dintr-odată, m-am trezit că stau, undeva, afară din chilia mea – rostogolit (printr-o lovitură cumplită, de nu știu unde venită), într-o iarbă săracă, năucit și privind, de jos în sus, un foc din apropierea frățești ale beznei.

M-am ridicat, gemând, din incertele urme de iarbă – și, din pricina întunericului înverșunat, mi-am spus că sunt în toiul unei păduri. O pădure de măslini înalți și bătrâni, gândeam eu – dar, tot așa de bine, și mult mai firesc, dată fiind imbezizarea, putea să fie de brazi. Ori vreo pădure, înverșunată de îndoieli, a unghiurilor chiliei mele...

Zării, dincolo de foc, chipul unui bărbat gânditor, zăbrelit de flăcări și umbre. Părea destul de tânăr, dar nu din cale-afară. Când m-am apropiat de foc, cu o sete, tainică și irepresibilă, de lumină, ca un fluture mare și negru, am simțit fiori intensi. Cu cât înaintam către flacăra, cu atât îmi dădeam seama că, în loc de căldura văpăii, focul era doar o lumină, tot mai persuasivă, din care se răspândea, spre întunericuri, o boare plăcută și răcoritoare, ca de inserare pe malurile râului Tajo. Dar, nu știu de ce, mintea mea mă tot contrazicea, și îmi spunea că, de fapt, sunt undeva, în Grecia, sau în Iudeea...Aveam senzația stranie că simțurile mele nu s-au descojit, de tot – ci doar începeau a se lepăda de lutul meu. Și că, dacă luturilor mele celor grosolane le vor cădea solzii simțurilor mele, voi putea fi martorul unor minuni, precum o naștere mistică.

Bărbatul din spatele focului ridică fruntea și mă cercetă, cu ochii săi negri, blânzi și frumoși - dar, totuși, neliniștiți și îndurerați – apoi mă salută:

-Ai ajuns când nu te-am chemat. Fii binevenit!

Eram nedumerit de lipsa de logică, aparentă, a spuselor sale. El mă liniști:

-Nu pune atâta preț pe sunetul înșelător al cuvintelor de acum. Ele nu mai sunt ce au fost. Eu îi chem și le chem, pe toți și pe toate, de la-nceputul lumii – dar ei, ori ele, nu vin, decât întâmplător, spre mine, și numai atunci când li se năzare ceva, cum ți s-a năzărît ție, acum, că vei afla sprijin de lucrare, într-un lăciu de oglindă.

Nedumerit, l-am întrebat:

-Dar cine ești tu, de vorbești, atât de ușuratic, despre-nceputul lumii? Și de ce ar trebui să vină, cineva, cândva, către tine?

Bărbatul surâse, cu înfinită blândețe, ca de copil care este întrerupt, o clipă, din mijlocul jocului său fascinant:

-Pentru că eu i-am creat, pe toți, deci și pe tine.

Eram tot mai buimăcit de sensul tot mai răsucit al vorbelor. Adică cine era acesta – cumva...

-Da, Dumnezeu. De ce ți-e frică să pronunți Adevărul? Eu v-am creat, pe voi toți, dumnezei. Voi nu sunteți turmă, cum, din lene și cu viclenie secretă vă tot place să fiți numiți. Voi sunteți razele mele. Am crezut chiar că sunteți scăparea și nădăjduirea mea...

-Cine, noi? – am găfăit eu (...știam că, dacă m-aș concentra și aș vorbi dinadins și cu multe cuvinte, aș vorbi într-aiurea!), simțind că mă sufoc.

-Oameni și pietre, moluște și oameni, oameni și plante...insecte și oameni. Toți. Toate. Eu însumi, adică... – am auzit glasul străinului de dincolo de foc - glas sacadat ca de trecerea, ritmică, a unor valuri de fluviu, peste sunetele vocii lui.

...Tu ești Dumnezeu? – am horcăit eu.

-De ce îți vine atât de greu să crezi? Ce este imposibil, din tot ce am creat eu? Ce este illogic, din tot ce am cuvântat eu? Eu m-am născut (m-am născut, adică am fost împins de mizeria voastră oarbă, întru grosolănia cărnii, m-am născut, adică am devenit reperabil de către ochii voștri cei atât de slabi, de către vederile voastre, totdeauna bâzâind agasate și uluitor de neatente, la nimic de seamă) – m-am născut, zic, într-o grotă. Și acolo, între beznele grotei, am întâlnit, întru împăcarea din urmă, regnurile, rădăcinile lumii. Da, am crezut, mai mult decât în orișice – în pace. Așa am crezut, cu pace și lină lumină de îngeri, și atunci când am spălat picioarele cele adânc rădăcinoase-ale apostolilor mei, celor atât de fermecător, cuceritor de nătângi, și de curați și de sinceri, în a lor nespălare, și atât de scufundați în lucide lacuri de-eresuri și-n existențele cele fără de an ale lumii...Așa am crezut, că nu va mai fi nevoie de credință, dacă este pace...

-Nu se poate! Tu ești diavolul! – am strigat eu, în sfârșit (eliberat de un coșmar, mi se părea!), luminat de un gând care izbucnise la suprafața minții mele, ca un vulcan noroios, în plină erupție.

Bărbatul surâse iar, cu o dulce melancolie, parcă, în voce:

-Cât de repede vă lepădați voi de toate darurile mele...cât de leneșă vi s-a făcut cugetarea! Cât de repede scăpați, și cu ce cuvânt universal valabil, întru înșelare, ca o cheie de hoți, care desface toate broaștele ușilor secrete - dincolo de care uși domnesc doar banalul, plictisul și zadarul! – ...cât de convențional și ucigaș cuvântați, și cât de onorabilă vă devine lașitatea criminală, atunci când vă cuprinde torpoarea voastră atât de profund umană, sulfuroasă și puturoasă, atunci când refuzați efortul unui gând luminat și înțelept, liniștit și înțelept...

-Dar...

...De parcă diavolul și cu mine nu suntem una. De parcă Arhanghelul Luminii n-ar fi smuls din însăși ființarea mea cea mai adâncă – dar pururi întors și părintește-ocrotit! De parcă lumina s-ar fi putut face singură...De parcă chiar e nevoie să dai vina pe altul, când tu singur ai avut dragoste de moarte, când tu singur te-ai ucis, ucigând...Ucigând, în primul rând, de bună seamă, încrederea...

Și, deodată, bărbatul se ridică, de dincolo de flăcări (țâșni, mai degrabă, și se umflă imens, întru umbră și boltire, precum un teribil munte, smucit amețitor din pământuri) - și-și suflecă mânecele straiului alb, de lumină. Își ridică palmele, spre înălțimea beznelor - și eu zării, acolo, în palme, sfintele stigmatе însângerate, ale lui Crist. Sângele, arzând roșu în lumina cea răcoroasă, gălgâia și șopotea, din rănile proaspete, scurgându-se, ca o

străveche rășină, trezită din agonie, scurgându-se cu o furie exasperată, din rănile rupte iar și deschise, și picurând și sfârâind, în focul cel veșnic:

- Pururi mă huliți și mă răstigniți! – bubui vocea lui, schimbată acum într-o hăuire cosmică, de constelații adânci. Eu v-am născut frați și dumnezei, iar voi vă nimiciți și vă înghițiți între voi, cu lăcomie și cu o cruzime oarbă și pustiitoare, pe care uitasem, deja, că tot eu v-am creat-o...! Oameni pe oameni vă zvârcoliți în sânge și unduiți în sânge – în sânge vă nașteți și întru sânge ucideți - vă înghițiți, unii pe alții, preschimbând, dar copilărește ușor de recunoscut în crimă: fiare pe fiare, oameni pe fiare, oameni ca fiare...înjunghiați și mâncați, altar a toate fiindu-vă doar sfântul pânțec - pretinzând că vă împărtășiți din mine, când, de fapt, eu am strigat, acolo sus, de pe Muntele de Noapte al Odihnei Ultime, că EU vreau a fire ultima jertfă însângerată... – iar dincolo de mine doar pâinea din veci se va mai alcătui, ca omenire și dumnezeire, deodat', în jertfire-a luminii celei fără de curgere-ntru sânge! - ...și, toți, toți, chiar voi toți îngenunchiați, smerit, numai ca să ucideți, numai ca să măcelăriți, jalnic, iarba - și să-mi sfârâmați, odios, Cristalul! Eu cui să mă plâng? Eu nu am cui să mă plâng, căci numai pentru voi am creat și păstrat leacul plânsului – iar eu n-am păstrat nimic, pentru mine, din acest leac de pace, și de liniștire, și de dulce-mbeznată ne-amintire! Cel mai sfânt leac, plânsul...

Și suspina înspăimântător, fără lacrimi, deodată cu aberante constelații nevăzute, parcă - smulgându-se beznelor, parcă zguduind temeliile beznei, cu mâinile acelea aprinse de incredibile dureri, mâini și palme șiroind de hotărârea exasperată a sângelui răzvrătit către bezne, împotrivit și beznei, precum împotrivit și cerului bănuiră a fi spre lumină:

-Criminali ipocriți...nu credeam să arate atât de cumplit chipul meu...! Sângele meu este atât de hotărât – dar eternitatea mea arată atât de cumplit șovăielnică! De aceea a ieșit, totul, atât de prost, a ieșit tocmai pe dos decât am plănuiră îndelung, în îndelungile mele exasperări de singurătate cosmică... Mila și iubirea mea nesfârșită au vrut să vă calmeze, să vă mângâie de incredibila durere de a exista, unduind, parcă veșnic, prefaceri și preschimbări și transfigurări, fără de voia voastră! Cine să vă înțeleagă durerea ființării fără de voie, mai bine decât mine, blestematul de mine?! O, cât de mult v-am dorit, cât de cu luare-aminte v-am chibzuit, să-mi fiți tovarăși, cu care să împlânzesc și amăgesc beznele singurătății – și cât de mult rău am izbutit să dezlănțuiesc, prin prostia mea, de a vă dărui, sub blestem, libertatea! – libertatea de a distruge, de a vă sinucide și de a mă ucide, libertatea de a mă sufoca și a vă sugruma sub batjocură și ticăloșie, sub infinita voastră aplecare spre crâncen și crimă! Nu mi-am dat seama...nu mi-am cunoscut, n-am avut oglindă supusă mie, ca să mă cunosc, iar voi ați devenit, din prostia mea cosmică, cele mai strâmbe și de nelecuit oglindiri ale mele...

Și, cu o ultimă zvârcolire agonică:

-O, ce artist ratat, ce artă deșartă am răsărit, dintr-un desfrâu de iubire! Cât de strâmbă oglindă mi-am făurit...

...Un bubuit de tunet se stârni, din senin, și orbii, dintr-odată.

...Apoi parcă m-am trezit, tot dintr-odată - și am constatat, placid, că, fără să-mi fi dat seama, mă rostogolisem, dintre sângerările beznelor (exasperate de sângele atât de dramatic, dumnezeiește de nechibzuit risipit!), înapoi, prin oglindă mea spartă, făcută țândări, în odaia chiliei. Auzeam, stând chircit de o febră ciudată, printre cioburi, stând jos, pe podea, strivit de năuceala celor pe care, se pare, le văzusem și auzisem (la focul din pădurea grecească, ori, poate, iudaică...):

-Să moară călugărul cel eretic! Moarte abatelui!

Moarte...moarte...moarte...moarte!

...După câteva săptămâni doar am putut fi scos, fără primejduirea vieții, de către fideli mei monahi, din spital – și adus, din nou, spre atât de prefăcutele limpezimi ale lumii. Atmosfera din orașul furtunii credinței, iarăși, se luminează, ca-ntotdeauna - se zicea.

Se pare că, în timp ce călătorisem (cum – nu știu!), în Grecia sau în Iudeea – de fapt, zguduind de febrele unei cumplite boli inexplicabile, eu predicasem, cu mintea rătăcită, din altarul amețitoarei catedrale toledane, lucruri atât de tulburi și nemaiauzite și cu totul neîngăduite, încât cuvintele mele obscure răzvrătiseră, înspre secreta și neconținută plăcere a crimei, mulțimile cele atât de prăfoase, ale dumnezeieștii turme cenușii...

...De atunci, scăpat ca prin minune, de crima comună - paradoxurile nu m-au mai chemat spre ispita curiozității.

...De atunci, mă rog singur și în tăcerea bolților - oriunde aflu boltire. Ființa meu nu are boltire, dar spiritul meu – da. Am spus, atunci, înspăimântat de cutremurele de deasupra puterilor mele:

<<Știu că Dumnezeu este fratele meu, dar acum învăț și chiar știu să tac asupra cuvintelor frățești, gemene. Primejdia contrariului, sărit din oglindă în oglindire, și invers (ca-ntr-un joc prostesc, înlănțuit de legi stupide, nefirești și de motivații și pretexte alienate și trufașe – un joc de prunci, dar prăvălit peste noi toți, cei trăind cu și întru solemnități mature și cosmice) – această fioroasă și atotputernică și de pretutindeni spre pretutindeni primejdie știu că nu va mai dispărea, din carnea și straietele mele, și nici din sufletul meu - nici într-o lume>>.

...Din necumpătare de iubire mi se trage, totul - se-nțelege.

*

...Au trecut de la această atât de șovăielnică întâmplare, cu mare osteneală și cu grea rușinare-amintită, mulți ani – poate peste zece, așa cum se și cuvine.

Simțeam, până la a ști, că nu mai este, în lume, loc de frumusețe, de artă expiatoare și de răsuflare lină-a luminii, din inima și din plămânii mei cei sufocați de-amintire - dacă nu se preface lumea mea într-un fulger, într-o limbă unică, ieșită dintre toate dualitățile preschimbării și transfigurării – limbă pe care numai spiritul meu o înțelege. Trebuia să aflu locul unde fierbe aerul, vestind că toată încă suflarea și toată nesuflarea lumii au un centru. Unul singur, singurul sigur - pentru a ne putea cățăra, pe el, pe ramurile îndesate și pe lăstarii stufoși ai centrului lumii - credința și dorul infinit și inexplicabil de limpezire ultimă, de lumină fără de gând ori strigare.

Nu era dorința, precoce născută, de moarte – nu – ci infinit și de nespus mai mult decât atâta. Adică, era Adevărul. Unic și de necomentat. În primul rând – fără dramă.

Certitudinea. Stâlpu Lumii. Înafara oricărui teatru, înafara oricărei oglinzi ori oglinziri inversate.

M-am imbarcat, într-o noapte (pe corabia unui palermitan, venit, cu credință uimită,-n Toledo – și plecat din portul Cadix, din Andaluzia), spre țărmii Iudeii. Am ajuns, pe jos, în zdrențe, cu o sete de nestins în pântecul-mi schilav, la Ierusalim. Cămilarii trăgeau de zdrențele mele, în toate părțile, intuind, negustorește, că sub zdrențele mele se poate afla și altceva decât o simplă fâlfâire-a văzduhului. Era și acesta un mod de credință – dar eu m-am depărtat, iute și fără nicio vorbă, de el. Am trecut peste zădărniciile popoarelor și istoriei. Am ajuns sub umbra unui munte sumbru. Acuma, tăcut.

Acolo, în vârful, neclintite, stăteau crucile. Toate trei. Mereu – trei.

Nu de mult tăcuse Dismas, din mărturisire. Hestas amorțise, resemnat în beznă și-n tulbure. Iar Crist cel din mijlocul lumii tocmai îi dăduse lui Dismas răspunsul – cu nădăjduire de auzire spre Hestas, din bezne. Cerurile fierbeau deasupra crucii din mijloc. Copacul Lumii fremăta din frunze adâncă și necruțătoarea furtună. Pământul și cerul, uimite și ostenite de lipsa de moarte, se pregăteau de noua și indicibila nuntire. Sub beznele norilor, se prilejeau sărbătoarea luminii și sufocarea tuturor paradoxurilor, a tuturor cărților (dar și a exploziei de înmulțiri infernale, precum închipuirile și, groaznic, zvârcolirile formelor lui Proteus - a filelor poveștii!). Da, se clocea, acolo, moartea, prin autosufocare, a tuturor cărților, ascunse-n minciună,-ale lumii.

M-am uitat în ochii lui închiși. Prin pleoapele lor, ale ochilor lui așintiți dincolo de moarte, m-am uitat. Și n-am mai văzut, în ochii albaștri ai celui de pe crucea din mijloc, nicio dramă, și n-am mai auzit, apoi, nicio glăsuire-afectată, niciun sofism fâtat de prea intensă luminare a beznei, ea de ea înspăimată. Ci am văzut doar Scara Îngerilor. Scara Luminii Vestirii-Aflării. Am văzut-o cum se suie scara, dreaptă și severă, și cum apoi se-ngrămădește lumina, într-una și tot mai compactă, pe trunchiul Copacului Lumii, spre cuibul văpăii celei unice și fără de șovăială. Doar fulger.

El era fulgerul, iar nicidecum disperarea, nici perversă, osteneala - și nici uitarea. El este mijlocul lumii – și doar de la el este îngăduită credința. Nu pacea și nici, vreodată,-mpăcarea. Și îngăduită este și erezia uimirii căzute pe gânduri, egal. Și, violentă și pururi dinamică - distrugerea. Dar nu sunt îngăduite, la El, ticăloșia - nu pidosnicia ucigașă-a sofismelor, deci nu predarea către perversele năluciri ale morții. Nu se îngăduie cartea amânătoare-ntru file, cartea cu două fețe-ale filei - ci doar Slova cea nimicitoare-n necruțarea luminii. Unica Slovă.

Însă Adevărul nu ucide crima. Toate crimele lenei și oboselilor noastre viclene - acum de-abia se-nfiripă și-urmează.

...Doar mi-a dat mie (El, Centrul) sprijin de nădăjduire a vieții adevărate. Și miez al uitării de-uitare. Cât chin, cât nepotolit (de nimic și de nimeni!) chin este în Tine, Dumnezeu uimirilor mele, care, precum călăii cei mai răi, mă sfâșie, mă împart către neumirile semenilor mei – uitați, în astă lume, dumnezei...!

... Din necumpătare de iubire mi se trage, totul - se-nțelege. Dar de-acum, în chilia și-n cărțile mele, nu mai îngădui, nicicum, vreo lucire de-oglinadă.

*

...De acum încolo, buzele mele vor rosti tot mai puține cuvinte, fără spasmele agonice ale vreunei imagini. Inima mea, singură, spre cer va năzui, poate oarbă, poate vizionară. Centrul cercului arhimedic mă fascinează – și mă întărește, spre a nu mai fi eu – ci a fi desfînțat, cu totul, întru El.

...Văd, pe stradă, cum un sârman între sârmani mătură praful din uliți – și vin alături de el, și-l ajut. Cu smerenie mă-plec și-i iau măturoidul dintre palme. Și-i văd, atunci, rănile din palme, însângerate, și mă închin către rănile cele-obsedante. Și-i sărut palmele, și mă-plec, cu ultimă umilire, la picioarele lui. Sârmanul între sârmani mă scuipe și mă lovește peste buze, cu scârbă – și-i mulțumesc, sincer și ușor la suflet, cu buzele țesute cu ațe de sânge...Este atât de bine și de adânc răcoritor, cât un răgaz de respirație, între două preschimbări.

Da, știu că nu pot suporta decât trăința birnică spaimei și setei de oarbă vecie, cu totul incertă minții de om - dar temeinicită întru miezul de fierbinte, miezul cel cosmic măcelar și sfânt foc. Adevărata trăință. Atât de miloasă, sfânt îndurată moarte către viață.

...M-au întrebat și mă tot întreabă, din vreme în vreme, umbre de oameni, pe străzile largi și de tot zgomotoase ale cetății, de ce nu mai vreau să hoinăresc prin păduri. Că doar tăcerea mea, spun ei, numai cu tăcerea pădurilor s-ar înțelege. Am surâs și-am tăcut. Surâd și tac. Am privit și privesc, pe gânduri (când și dacă pot), către pisc.

Spiritul îmi mai îngăduie trupul doar prin întovărășirea mea, din săptămână în săptămână, cu sfânta ostie. Cu Sfântul Pisc. Gest de afecțiune și uluire, față de El (...și față de mine, dar tot mai rar mi-amintesc...).

Nu-mi mai trebuie și nicicum nu-mi lipsește carnea fraților mei buni – carnea dobitocului, fiarei sau ierburilor – ci doar o admir și o meditez întru străluminare (având drept icoană - Cristalul!), cu luare-aminte, privind-o și văzând-o (zâmbind eu de așa sublimă-arătate!), în nesfârșitele ei preschimbări și prefaceri și transfigurări, dictate celest de formă, de loc și de ceas. Dar de carnea de dumnezeu al piscului, tot mai înfometat sunt și (se zice) arăt.

... *Din necumpătare de iubire mi se trage, totul - se-nțelege. Dar și de la oglinzi*”.

***

Sfârșit

POSTFAȚĂ

NUMELE INOROGULUI*

O poveste glifo-smaraldică îl cheamă pe **abatele** toledan Bernardo Gaizca Mendieta y Savayo y Alcantara (născut chiar în an cu Luis de Gongora, 1561!) pe o cale a cunoașterii spre „*Dincolo*”, locul fericirii, în Triunghiul Emiliei-Romagna, care lasă vederii Edenul, Romania hiperboreană – Dacia Trigonului cu baza în „*Po*”, Pontus, oaspetele Oceanului Potamos, acolo unde Cerul sărută pământul. Ne aflăm la momentul primordiei timpului, căci, stăruie autorul **ADRIAN BOTEZ**, este „*primăvara devreme*” când, știm, planeta noastră a fost odrăslită să jur-împrejureze Soarele. Întâiul echinocțiu!....

...Și suindu-se pe cărările purificării prin Țara ce iese din margini spre a intra în nemărginiri, Romagna, pe Axa plaiului/raiului, magul (abatele/călătorul inițierii) ajunge la un Han/puntea, meleag al rugăciunii și meditației, locul unde somnul și visarea sunt în simetria „**mortii**”, peste podul luminilor-„*Po*”, Iordanul valah, Înțeleșul așadar, arc trecut într-o altă poveste, la îndemnul Circei, chiar de sofianicul Ulisse, întru-a poposi la cimmericiiipelasgi din miazănoaptea Euxinului la cetatea Halmyris, străjuielnică a țărmurilor săvârșirii. Aici (și acum!) întâmplarea (cea din templu....) îl face să asiste și să primească ceremonia confesiunii unui strainic muribund ce își încheia hagia frământatei vieți printr-o fantastică istorisire ținând de taina sa, alăturată rugăminții, de-ar fi demn acela, să capete în ultimele clipe ale sale trupul lui Crist, **ecleziologica mântuire**.

Misteriosul peregrin, ucenic al mrejelor, supus a trece harurile, era în descendența unui conte de Ferrara/ Ferrum Daciae, Dava Magiei Fierului, și, deși de două ori născut spre desăvârșire, fu despuiat de rang și vlăstărie de fratele mai mare și trimis să împărtășească neodihna colbului drumului. Nobil, el are tăria de a uita povara vinovăției distrugerii familiei și să lupta vieții înscrisă în Pravilă, asemeni lui Arjuna din Bhagavad-Gita, și își recucerește Numele în fața zeilor pământului într-o ucenicie a faptei jertfitoare. Astfel, ca neofit, ce a învățat deocamdată totul de la viață, urmând a muri spre a învăța ce-i a muri, el accede la știutura osebirii între cerc/ domeniul trupului și cunosătorul cercului, Divinul, Punctul, Centrul, descoperind în vremelnicia lucrurilor statornicia lui Dumnezeu și, mai ales, că doar timpurile confuze se năruiesc în fața citadelei Clipei veșnice a Aceluia din noi. În cei 60 de ani (nunta de Smarald!....ce se va desluși mai târziu) se încrucișase/predestinase cu însemnate trăiri ale freamătului și fascinației, între pulsiunile părtinitor-individuale și prevenirile imparțiale, cosmice trimitând către un sens al Decindei fenomenelor, către Enigmă. Înțeleșese ca atare fatuitatea credinței că timpul curgerii/istoriei ar însemna un lucru oarecare dincolo de obârșiale așezări mnezice.... Iubise, ucisese în căință și necăință. Într-o amiază a tinereții sale (Ceasul douăsprezecimii!... punctele cardinale în cele trei dimensiuni) sub angoasa sinuciderii chiar, s-a apropiat de vârtejuitele ape ale râului „*Po*”/simbol al dizolvării, cel al gnosticiei orale păstrătoare a cheii cărții fără de file, unde peste

câmpia/aludulul regenerării de un verde singular a luat aminte cu inima Cumințeniei la ce se întâmpla în Lumea Cealaltă.

Pe boltă se scurgeau nori, urmați în nedespărțire pe pământ de umbre, maculaturi ale unui joc apocaliptic dintre splendori și abise. Din fiecă umbră pe țarina romagnolă, **mărturie a ceea ce urmează**, se întruchipa câte o lumină cumplită precum a fulgerăturii. Apoi oricare adâncă și hieroglifică reflexie, molcomindu-se ascendent, căpăta menire transparentă de înger, și astfel sute de mesageri ai eterului, între drumul Șarpelui și Calea Fulgerului, între ideograme, numere și Cuvânt sub jocul cabalistic al șahului, amintea de Ghematria celor Treizeci și două de poteci minunate și esotere ale Înțelepciunii, adică zece infinități și douăzeci și două de litere ale plecării și întoarcerii la UNU. După aceea, centrifugal, s-au constituit într-o **horă de vâpăi**, întoarse către copacii dumbrăvii din apropiere, sub articularea unui dulce rugăciunar/teurgie a iubirii. La serafima invocație, de sub coaja unui **ulm** (el însuși lăcaș al zânelor/dryade, adulmecătorul lui Hypnos dar și kathartic sapient) printr-un abur (deochetor vis al volburei, al polimorfiei) apare chipul paradisiac al unei Femei marmoreene (aşadar, iată, epifania Ascunsului!), fiind chiar Fantasma, Năluca, **Moartea**, ce, **acum (și aici!)**, dansa exaltată în mijlocul transparenței îngerilor, prenumind parcă strălucirea Verbului. Sub descântecul focului cherubimilor tânărul se înamora de fermecata moarte ce, semnalându-l, îl chemă îmbietor să se azvârle, și el, în vâltorile **Ciuleandrei**, cea între un „*ieri*” fără matrice și un „*măine*” în afară de soroc, musai în **Centru**, locul obârșiei ce face contingenta între sus și jos, astfel neclintirea vieții (eternitatea), deprinderea „a muri”. Însă în aceeași clipită când mirele-apostol al caduceului hermesian, cel al trezirii, spunându-și: „*Eu sunt A ceea!*”, se însufleți spre sâmburele vâlvoarei, toată angelitatea s-a velnicit iar în pară nestăpânită și, deasupra acesteia, chipeșa moarte deveni o vastă făclie într-o prorupere de incendiu cosmic („*Focul Timpului de Apoi*”, **kalanala** hindușilor, distrugătorul universului la încheierea unui ciclu din devenire). Dar, minune!... În inima Roții nimic nu ardea... totul era dincolo de aparențe. Foc incombustibil, fără cremațiune de substanță. Văzu baletând fiare și arbori în suișul providenței, iar în mijloc Dansatoarea-Moarte închipuia un **Inorog** în flăcări, sfera celui de-al Șaptelea Cer, **Vindecătorul**, pe a cărui frunte scăpăra smaraldul sapienței mântuiești. Se trezi peste un puhoi de vremuri către valurile aceluiași „*Po*”... În luciul instabilului lichid îl privea însă alteritatea, de data aceasta un moșneag însoțit de o călcătură de lumină ca un balaur bicefal, unul de lebedă aletheic și unul șarpe/vasiliscul Lethei, ucigătorul cu privirea, ce-l învăluia și-l parodia și parcă scrutând întâlnirea a doi copii, jucăuși și cruzi (Adam și Eva) „*care se ascundeau unul după altul, unul prin altul, pentru o faptuire cumplit de simplă – legică, barbară, tainică și ucigașă, precum sunt toate făptuirile lumii*”.

În miraza îngânatului, a impurității minții, Narcis, efemerul, tresărea o alta, adevărată, **Oglinda**, cea a tăcutului **Androgin**, Încreatul. Umbra orbitoare a celor doi arbori paradisiaci, ai Vieții și Cunoașterii Binelui și Răului, cerea să se unească în Oglinda divină cu adevărul **luminii** acelorași.

Prin mărturisire, iată, pereginul vizează mântuirea sufletului său atât de ignorantă cât și de durere!... Ajungând la realitatea eternei morți, cea noumenală, el depășește ființarea vieții, fenomenalitatea, adică translează de la clintire la neclintire, de la cerc la vârf/culme într-o elevație spirituală. Iar aceasta concomitent prin exercițiu (hora) și într-o detașare de larma mentală tributară deșertăciunii, când ultima reflexie este spre zeu (cum a fost în illo tempore), spre Oglindă nu spre oglindiri. Astfel el capătă puterea de **a ști ce este a fi**, drept hiero-silaba **OM**, cea ne-năruitoare. Intrând în Horă/Anamneză, el nu se mai leagă de ceruire, ci trece spovedire naturii lăuntrice a axului, a statorniciei...

În continuare, peste istorisirea pelerinului, spre a o împiedica să se prăbușească, povestea **abatelui**, în valență cu Ouroboros, vine și o înconjoară, cu un alt cerc, cu taina/esența iarăși în Pomul de lumină/ Moartea pură, cel al resorbției ciclice, eternă întoarcere, ca aprindere a

stingerii în viață, adică moartea ce **purcede** din viață și viața ce **intră** din moarte. Și astfel, lumea se asigură de echilibru: „*coincidentia oppositorum*”! (reunirea coagulării cu dizolvarea), dându-i dreptate lui Heraclit că „*Drumul în sus și drumul în jos sunt același lucru*” (Ipolit), întrucât potrivnicele țin de iluzie numai.

Ca prin ceață din cărnosirile celui în agonie un fum arzător-veninos se prelungea spre chipul abațial drept trup geamăn al bătrânului peregrin, „*iscându-se, astfel, în ființa lui un balaur cu două capete, unul de lebedă și unul de șarpe*”, acest al doilea corp al umbrei era o **femeie** a pojarului luxuriei. „*Limbi de foc turbate, roșii și albe – îngânări ciudate, tot mai ascuțit-șuierătoare, începură să se înalțe, începură să-i lingă fața abatelui, cu tumorile și leprele tăciunoase ale unei boli febrile, de nelecuit și întru totul înrobitoare, prin fascinație...*” Sacerdoțiul, cu disperare, fuge **din/și spre** ucigașa beznă... În urma-i hohotul morții, iar pe veșmântul său negru „*crescură aripi de aur*”/straietele agatârșilor... El se rostogolește (primește deci rostul golului) din coasta dealului într-un **fus** (iarăși, grindei!) dincolo de zări/de a privi, în lumea îngerilor văzduhului (unde se vede duhul!), ajungând în „*iarba înaltă*”/ în ascensional, la răscruce de drumuri (deci în Cale!) și este, la rându-i, aflat când prin pâcla dumbrăvilor se topea un fantastic **unicorn** cu **smarald** în frunte, iar un viitor pelerin dintr-o nouă poveste și mai tulburoasă începe, din iertăciunea gurii, a vorbi sibilinic, sub aripa inspirației poetice. Era discuția, ne dumerim, iar de **licorna** bunăvestirii, de salvatorul Arcei lui Noe, de raza spirituală pogorătoare a divinității în creatură și, peste acestea, de drumul spre aurul filosofiei.

Adrian Botez știe cum, sub arcele flăcării inimii înnodate de tăciunele minții, nu-i timp să dăruim mult trupului/fumului, întrucât prin aceasta, invers, în adânc, scăpătăm sufletul/lumina, pierdem cristosul și, astfel, încearcă a ne inspira că alături de **inorogul** (De-Ne-Nimeritul, De-Ne-Țintitul) ce-și sărută moartea, drept Fecioara (Ne-cunoașterea), noi trebuie să ne re-întoarcem în Pădurea Verde (Raiul veșnicului Răsărit!), unde sunt sacrele rădăcini ale Pomului Vieții, îmbrățișate de cele ale Pomului Cunoașterii Binelui și Răului, încotro iubirea țese înțelepciunea, deci pânza lui Lethe (sfârșitul unui ciclu cosmic) spre dragostea sapiență a Aletheei (nirvana), fiind el Al Treilea Ochi. La „*Po*”-Veste!... Unde, respectând alchimia lăuntrului, unicornul neutralizează substanțele, înțelegând neliniștea/toxicitatea apelor terane (valurile narcisiste), dar și reflexiile/ orbirile Oglinzii ca pricină a Căderii Dintâi. Acesta e Calea înturnării atroposeice (Atropos cea Neîndurătoare!), sfoară între lumi a Androginului „*hic et nunc!*”, căci pecizează psalmistul (91:10): „*...Se va înălța puterea mea, ca a inorogului și bătrânețile mele unse din belșug*”.

Cu fiecare poveste din poveste, Adrian Botez ne prenumește că: **INOROGUL ESTE ÎN NOI!** Și că el, unicornul, prin noi poartă smaraldul fidelității față de divinitate în aspirația noastră către Absolut.

Numirea Facerii (iată poezia „*in nuce*”!) s-a iscat, se cunoaște, chiar cu „**Numele Inorogului**”, iar lumina sa verde, smaraldină reprezentând Logosul divin, descoperă arta inițierii, frumusețea sacrului și inspiră pe cel ales la cunoaștere directă, căutarea centripetă. Adică cel ce trece/transcende „*Po*”-ul (podul lumilor)/povestea, înțelegerea/ învierea în Șapte zile de ardere kogaionică spre Hanul (Noul Ierusalim) cu îndemnul: „*Visita Interiora Terre Rectificando Inveniens Oculum Lapidem*” (Vizitează interiorul pământului și, rectificând/distilând, afla-vei Piatra Ascunsă, Filosofală)...**Cunoaște-te pe tine!**... în duh aerial, foc spiritual, în osialitate, unde legile locului și timpului nu-s în clintire. Asemeni abatelui, ale cărui haine obișnuite, noviceale, ale treptei smereniei de jos (nigredo), ale izgonirii primordiale, altfel zis, dobândesc prin trezirea centripetă subțirimea duhovnicească, a spiței de sus (rubedo), tot așa, sub înrăurirea Marelui Tăcut, cel inițiat, sub straietele cunoașterii și soteriei, se apropie de chipul de lumină al **flăcării morții**, închizând ușile simțirii („*nemuritor și rece*”, previne Eminescu). În **ascultare!**....

El se dezbracă de trup, îmbrăcându-se în odăjdiile splendorii pentru a traversa vămile văzduhului prin auzirea tăcerii, în meditație și contemplație spre o realitate mai înaltă. **Ieșirea din trup stă, așadar, în cerul intrării în Sine.** Prin moarte sufletul se „*taie*” de corp; prin înviere amândouă se unesc și îndreaptă astfel păcatul neascultării... pieritorul ne-pierindu-se. A ieși intrând, „*a învăța muri*” (cum spune Confucius), este a umbla pe Calea împărătească a timpului mistic, nu pe cea a abaterii horei/mișcării vremurilor. Căci cel de a odrăslit în sine foc și căldură nepieritoare, sugerează Adrian Botez, nu se teme de flacăra morții; lepădând legăturile pregetării, primește **dezlegul** seninătății inorogului, al nemișcării grindeale. Flacăra morții este o scară teurgică spre Sfânta Sfintelor, între profan și sacru, pe care urcă numai cel ce se desmintește, în revelația drepte cugetări, vindecându-se de pomenirea vieții, aceasta pentru dobândirea celor suprafirești. **A învăța muri** este a te iniția că „*ești OM*”, că în tine sălășuiește Dumnezeu, iar visul eternei morți este chiar „*jumătatea*” ce omul o caută stăruitor spre re-androgenizare, re-urcare la ceruri. De la discursivitate la intuiția inimii... citind în „*semne*”, lectio, înțelegând „urzeala semnificațiilor”, meditatio, și cunoscând „*centrul*”, contemplatio, sinea roții, vizitiul (mintea) trebuie să asculte isihastic Spectatorul din car (sufletul).

Dezlegarea horei, de data aceasta serafimică, ce este încă mundană, legată așadar, nu se poate face decât prin îmbrățișarea/sărutarea axei, numai învățând a muri în ieșirea din paralizia iluzivului și participarea la transcendental. Însă, volens-nolens, fără a muri nu se poate a învăța muri, iar centrul nu-i de lămurit decât prin atributele cercului/dansului, astfel tot apologul sapient, ca o esență nearătată, este de binefacere în această sedimentație a povestii repovestite/înpovestite cu atâta distincție și har de autorul de față. Ontologia lumii este prin urmare recuperată, re-întemeiată prin această curiozitate vrednică față de sacru sub amprentele nostalgiei începutului, când timpul cristic este Clipa prezentă, a eternității. Așadar **tanatofania**, ca indiciu imaginar-criptic de alegere insolită a morții spre a revela sacrul prin simboluri adresându-se împărtașaniei dintre cadențele omului și cele cosmice!.... Acest ritual imaginar-emblematic, ținând în desenația sa apriorică de conștiința ultimă, la care invită eseul-poveste a lui Adrian Botez, paradoxal, este o realitate simultană personajelor tripletei: peregrin, abate, povestitor. Căci, în fond, ce-i leagă de această cruce?... Pe firul perfecțiunii lăuntrice a inițierii lor în moarte, a învățării morții, cei trei, ca într-un dans cherubimic, schimbă mereu poziția pe scara/ arborele Clipei, însăși căutarea mântuirii spirituale în experiențele din illo tempore ca fiind „*acum și aici*”. Prin **dansul îngerilor** se recuperează o „*stare*” (de nu întâmplător centrul este osia, ba chiar la vechii chinezi el se numea Jilin, Yin-Yang, adică unicornul!), unde contrariile intră în coincidență și, astfel, se capătă fericirea de după moarte/cerc în nemoartea sufletului/punctului. Deci, de la o trăire extatică la alinierea cu temelia, de la realitatea tranzitorie a dănțuirii la Izvor, la tămăduire eliberatorie. Mântuirea ființei de iluzie/Maya, detașarea de povara ignoranței, poartă pe poteca aducerii aminte a adevăratei identități a omului: **lumina**, nu reflecția! **Lethe este îmbrățișată de Alethe(ia)**.... Prin coerența povestii, cei trei identifică arta alchimică a aurului ce scânteiază eliberat de coaja plumburie și astfel apare flacăra incombustă, aura sfințeniei, cunoașterea în cuminecare. Mintea se stinge, iar inima luminează spre cele Șase Răsărișuri, văzând în curgere izvorul necurgerii... Prin moarte, dezlegați de toate îndoielile (nodurile mentale), ne smerim la o naștere înaltă, la **ființa luminii**, imuabilă și nepieritoare. Nimic indestructibil, moartea învăluie însuși Nimicul așa cum beția cristalului din Pahar Vinul Latenței. Ea poartă însușirile Peregrinului ce, căutate și cunoscute în **om**, vor fi **Calea** spre fericire, căci, trebuie să aflăm, ne îmbie Adrian Botez, că energia veșnică e în vidul grindeiului roții/în centrul Horei...pe când în talpa obezilor numai risipire.

Petru SOLONARU

Note

*Distingeri la glifo – smaraldica „*ÎNTÂLNIREA ABATELUI CU MOARTEA*”, de
ADRIAN BOTEZ

Cuprins

1-Nălucirile abatelui Bernardo.....	2
2-“<i>Il Pollaiolo</i>” – Eliberatorul Zborurilor.....	5
3-Întâlnirea abatelui cu moartea.....	14
4-Abatele, schivnicul și diavolul.....	27
5-Abatele și imaginea din oglindă.....	36
POSTFAȚĂ:	
Numele Inorogului, de Petru SOLONARU.....	49

